

Nr 803.

Av herr **Hällgren m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 233, angående viss reglering av handeln med färsk torsk.

I till riksdagen avlämnad proposition nr 233 har Kungl. Maj:t föreslagit antagande av förordning om viss reglering av handeln med färsk torsk. Förslaget avser egentligen reglerande av torskhandeln beträffande Öresundskusten men giver Kungl. Maj:t möjlighet att utvidga regleringens tillämpningsområde. Förordningen har givits provisorisk karaktär att träda i kraft den 1 juli 1936 och gälla till och med den 30 juni 1939.

Frågan om fiskerinäringens upphjälpande så att fiskets utöware något så när kunna leva på sina inkomster har under flera år varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Åtskilliga åtgärder huvudsakligen avseende västkustfisket ha vidtagits, men förslag ha också framkommit som varit omöjliga att genomföra, som icke givit garanti för att komma de verkligt behövande eller fiskarena tillgodo eller som stött på handelspolitiska svårigheter. Under tiden har riksdagen ansett sig nödsakad bevilja medel till kontant-understöd för fiskare.

Redan för ett par år sedan stod det klart att om något praktiskt resultat skulle uppnås måste det ske på organisationens och regleringens väg i likhet med vad som skett på jordbrukets område. Men att överlåta den saken åt fiskarena själva skulle taga alltför lång tid. För att i nuvarande svåra läge bringa fiskarena någon verklig hjälp måste statsmakternas bistånd påkallas. I sakens natur ligger att stor uppmärksamhet ägnats varans gång från producent till konsument, nämligen handeln och distributionen.

År 1933 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla fem utredningsmän för verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande organiserandet genom samverkan mellan fiskarena eller på annat sätt av avsättningen av strömmingen från den del av ostkusten, varifrån regelmässig avsättning skedde till Stockholm. De oftast minimala prisen strömmingsfiskarena erhöilo motiverade en sådan åtgärd. Utredningsmännen, 1933 års strömmingshandelsutredning, föreslogo dels en centralorganisation för fiskerinäringen, som skulle hava till uppgift bland annat organiserandet av strömmingshandeln, och dels föreslogs organisation av strömmingsfiskarena. Med bifall till en kungl. proposition i ärendet antog riksdagen år 1934 förslag till förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming att gälla till och med den 30 juni 1937.

Med stöd av nämnda förordning äro numera auktoriserade fiskförsäljningsföreningar i verksamhet längs ostkusten från Ångermanlands i norr till Södra Kalmar läns i söder. Såsom centralorganisation fungerar Svenska

Ostkustfiskarens centralförbund. Med stöd av författningen och Kungl. Maj:ts föreskrifter ha försäljningsföreningarna möjlighet var inom sitt försäljningsområde att reglera priser och handelsvillkor. Utanför de till regleringen hörande försäljningsområdena är handeln och prisbildningen fri. Då överskottet här söker avsättning och den fria konkurrensen verkar, kan till exempel inträffa att flera 1,000 kg strömming bli transporterade med bil från Norra Kalmar län till partihandlare i västra Blekinges städer och fisklägen till priser av 13—15 öre pr kg, frakt och tomlådor inberäknade. Det är ett intresse för utanför regleringen stående fiskare att ordnade förhållanden skapas härvidlag exempelvis genom införande av minimipriser, en tankegång som fördes fram av en reservant inom 1933 års strömmingshandelsutredning. Att strömmingshandelsregleringen varit till nytta för fiskarna inom de auktoriserade områdena synes ganska allmänt vara omvittnat.

Prisreglering med minimipriser för vissa fiskslag, delvis under statens medverkan, synes med ganska gott resultat på senare tid ha varit anordnad på västkusten i Göteborgs och Bohus län.

Beträffande Skåne och Blekinge, sydkusten, så bedrevo fiskare från Blekinge förr i tiden sitt sommarsillfiske vid Bornholm, en möjlighet som för tillvaratagande av danska fiskares intressen numera är praktiskt taget stängd. Ännu finnes det djärva fiskare i Skåne och Blekinge som vinter och vår idka laxfiske kring ön Bornholm. Framställningar att underlätta avsättningen av laxen därnere genom slopande av den höga danska laxtullen synes hittills icke ha kunnat leda till resultat. Däremot har dansk fisk i stor utsträckning införts till våra sydliga provinser. Fiskarena härnere äro ingalunda efterblivna då det gäller yrkets utövande, tvärtom ha de i visst hänseende varit föregångsmän och torde ännu med fog kunna anses stå på toppen av yrkesskicklighet och djärvhet. Att fiskenäringen har stor betydelse utvisar statistiken som för år 1933 omförmäler att i Skåne och Blekinge fanns 2,483 yrkesfiskare och 1,195 binäringsfiskare. Båtar och redskap hade ett värde av 9,080,297 kronor och det ilandfördes 8,732,110 kg fisk, därav nära hälften i Blekinge län. Att i ett så litet län som Blekinge endast en mindre del av den fisk som ilandföres kan konsumeras där är uppenbart. De förnämsta avsättningsorterna för blekingesillen äro sålunda Kristianstads län, Malmöhus län, Kalmar län, Kronobergs län, Jönköpings län, Östergötlands och andra län. Ett utestängande av blekingefisken från dessa områden skulle betyda blekingefiskets undergång. I Blekinge har man försökt alla utvägar för att få ett sådant ekonomiskt utbyte av fisket att fiskaren och hans familj kunde hållas över svältgränsen. I samförstånd mellan fiskare och fiskhandlare — var och en fiskhandlare har sina årliga leverantörer bland fiskarena — har man reglerat tillförseln och i vissa delar av länet tillämpat minimipriser. Överenskommelsernas lokala karaktär och konkurrensen på utbudsmarknaden har dock verkat hämmande på uppnående av önskat resultat. Förhållandet skulle givetvis bli annorlunda därest åtgärderna erhöilo stöd i gällande författning.

Mjällby kommun i Blekinge tillsatte år 1934 en kommitté för undersökning

av fiskarens inkomster. Bland 160 fiskare var medelinkomsten mellan 5—600 kr. per år. Så gott som samtliga voro familjeförsörjare, däribland de med 10 och 11 personer i hushållet. Kommunen sökte och erhöll statshjälp till kontantunderstödsverksamhet, varvid utbetalades över 17,000 kronor med mycket blygsamma belopp till var och en.

År 1935 tillsatte chefen för jordbruksdepartementet efter bemyndigande av Kungl. Maj:t fem sakkunniga för att enligt angivna riktlinjer verkställa utredning och avgiva förslag rörande åtgärder till främjande av fiskerinäringens avsättningsmöjligheter.

Undersökning skulle verkställas huruvida en anordning liknande den, som gäller för handeln med färsk strömming, möjligen skulle kunna åstadkomma rättelse i de beträffande avsättningen av vissa slag av fisk särskilt i Skåne och Blekinge rådande missförhållandena. De sakkunniga, vilka antagit benämningen 1935 års fiskeriutredning, hava den 22 jan. 1936 framlagt ett betänkande åtföljt av dels förslag till förordning om viss reglering av handeln med annan färsk fisk än strömming, dels ock två alternativa förslag till instruktion för en statlig fiskerinämd. Betänkandet närslutes såsom bilaga till denna motion. De sakkunniga anföra bland annat: »En *organisation av fiskhandeln* torde, synes det fiskeriutredningen, böra ske enligt liknande grunder, som följts i fråga om regleringen av handeln med färsk strömming, således att partihandel ej får bedrivas utan särskilt tillstånd och att detaljhandel ej får äga rum med vara inköpt av annan än den, som erhållit tillstånd till partihandel. Beträffande *partihandelns* bedrivande inom Skåne och Blekinge synes det ej påkallat att, såsom i fråga om handeln med färsk strömming, helt förbehålla den åt fiskareorganisationer. Utredningen får i stället förorda, att tillstånd till partihandel i regel lämnas de nuvarande grossisterna och organisationer, som driva partihandel. De betydande fördelar, som genom den tänkta organisationen skulle komma att beredas dessa auktoriserade partihandlare, framförallt genom att detaljhandel inom det ifrågavarande området med de fiskslag regleringen omfattade ej — utan efter särskilt tillstånd — skulle få idkas med vara inköpt av annan än auktoriserad partihandlare och den därmed förbundna större fastheten i prissbildningen, synas motivera, att partihandlarna åläggas vissa förpliktelser. Dessa kunna i huvudsak sammanfattas i skyldighet att på ett lojalt sätt utöva sin rättighet, så att svenska fiskares berättigade intressen icke kränkas. De skulle således i första hand göra sina inköp av de fiskslag regleringen omfattade från svenska fiskare inom området för regleringen. Endast om dessa ej kunde fylla behovet, borde inköp få ske från annat håll. En partihandlare, som ej i vederbörlig ordning uppfyllde sina förpliktelser, skulle kunna fråntagas tillståndet till partihandel. Kontroll över huru partihandeln utövades bleve vid en sådan reglering av handeln nödvändig. Fiskeriutredningen har tänkt sig, att denna lämpligen kunde ordnas så, att den, som hade tillstånd att idka partihandel, skulle beträffande vart och ett av de fiskslag regleringen av partihandeln inom området omfattade, avgiva rapport om den kvantitet han inköpt av svenska fiskare och den kvantitet

han importerat. Närmare bestämmelser härom skulle lämnas vid meddelande av tillstånd.» Vidare framhålles möjligheten att genom minimipriser reglera tillförseln till marknaden av vissa fiskslag. Fiskhandeln skulle auktoriseras men försäljning från fiskare eller hans familj direkt till konsument skulle ske fritt. Alla frågor rörande den nu ifrågasatta organisationen av handeln med vissa slag av färsk fisk, såväl meddelande av tillstånd till partihandel och inköp i vissa fall för detaljhandelsräkning som utövande av kontroll över handeln föreslås att handläggas av en särskild nämnd, benämnd *statens fiskerinämnd*. För vinnande av enhetlighet i frågornas behandling och översikt över marknadens läge anses det nödvändigt att ett centralt organ erhåller detta uppdrag. Till statens fiskerinämnd borde även hänskjutas fråga av prisreglerande art. Under vissa förutsättningar skulle nämnden, motsvarande statens jordbruksnämnd, böra bli ett centralt organ för handhavande av uppgifter, som föranledas av statliga åtgärder i pris- och avsättningsreglerande samt avsättningsbefordrande syfte på fiskets område. Lämpligt anses då även vara att ärenden som stå i samband med andra länders åtgärder överlämnades till nämnden. Vidare skulle nämnden följa utvecklingen på fiskmarknaden såväl inom som utom landet samt vidtaga avsättningsbefordrande åtgärder. De sakkunniga anse att regleringen av handeln evad det rör Skåne och Blekinge i första hand skulle avse handeln *med färsk tork och sill ävensom rödspotta, skrubba och sand-skädda (slätta)* men utredningen håller för sannolikt, att dylik reglering av handeln med vissa fiskslag skulle medföra gagn även för andra områden av landet. Därför borde förordningen givas en sådan allmän form att Kungl. Maj:t med stöd av densamma skulle äga att förordna, att den under viss tid och inom visst område skulle kunna tillämpas ifråga om visst eller vissa fiskslag.

I detta sammanhang bör erinras om att Mälardalens fiskareförbund i framställning till Kungl. Maj:t anhållit om vissa åtgärder mot den ökade importen av gädda och gös. Frågan har motionsvägen varit bringad inför riksdagen genom motion nr 21 i andra kammaren av herrar Lundqvist och Thorell. Bevillningsutskottet, som avstyrkte motionen, hänvisade härvid till bland annat 1935 års fiskeriutredningsförslag. Ett bifall till detta förslag och *med tillämpning även i fråga om handeln med gädda och gös* skulle bidra till lättnad av dessa fiskares bekymmer. Dessutom har i motion nr 36 i första kammaren gjorts framställning om utredning av en hel del med fiskerinäringen sammanhängande spörsmål i syfte att höja fiskets ekonomiska bärkraft till förbättrande av deras ställning, som av fisket hava sin utkomst. Det synes som om den organisation 1935 års fiskeriutredning förordar verksamt skulle kunna bidra till det i motionen omnämnda syftets förverkligande.

Såsom ovan framhållits är redan nu beträffande vissa fiskslag reglering av fiskhandeln genomförd för stora delar av landet. Blekinge län är så pass beroende av övriga län för avsättningen av fisk, områden där viss reglering redan är genomförd och sådana där enligt Kungl. Maj:ts proposition aukto-

riserad fiskhandel skulle bli gällande, att utelämnande av Blekinge län till att för avsättningen av sin fisk huvudsakligen ha det återstående »fria området» med låga och oreglerade priser skulle bereda den blekingska fiskerinäringen oerhörda svårigheter, så mycket mera som denna provins är en av dem som i annat avseende hårdast drabbats av den ekonomiska krisen. Då vid vidtagande av åtgärder till förbättrande av fiskarens ekonomiska ställning svenska fiskares ekonomiska intressen i lika hög grad böra erhålla beaktande, synes oss detta närmast kunna ske i anslutning till de förslag 1935 års fiskeriutredning framlagt och under enhetlig ledning av en statens fiskerinämnad med förläggning till huvudstaden. Då kontrollen av samtliga regleringsåtgärder på fiskhandelns och fiskdistributionens område borde utövas av denna nämnd, skulle härigenom förutsättningar kunna skapas till att olika fiskares intressen i lika hög grad blevo beaktade. Såväl ifråga om handel som priser skulle härigenom kunna åstadkommas större fasthet.

I anledning av vad sålunda anförts och då det synes oss att för ett avhjäljande av missförhållandena för fiskets utövare såväl i Skåne och Blekinge som övriga delar av landet erfordras en auktoriserad fiskhandel med möjlighet för en statens fiskerinämnad att utöva kontroll, föreskriva villkor ifråga om inköpskällor och fastställande av minimipriser, bevakande av det svenska fiskets intressen i fråga om utlandsmarknaden, vilket är nödvändigt ifråga om ål och västkustfisk, samt i övrigt handläggande av sådana frågor rörande det svenska fisket som böra tillhöra denna nämnd, få vi i anslutning till 1935 års fiskeriutrednings förslag vördsamt hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 233 och med bifall till denna motion måtte besluta antaga det av 1935 års fiskeriutredning utarbetade här närslutna förslag till Kungl. Maj:ts förordning av viss reglering av handeln med annan färsk fisk än strömming; samt

samma utrednings förslag till Kungl. Maj:ts instruktion för statens fiskerinämnad alt. II med den förändringen att orden »eventuellt Göteborg» uti 1 § utgå.

Stockholm den 23 april 1936.

Elof Hällgren.

Ola Jeppsson.

Algot Törnkvist.

R. Lundqvist.

Bilaga.

Till Herr Statsrådet och Chefen för kungl. jordbruksdepartementet.

1935 års fiskeriutredning har vid fullgörandet av sitt uppdrag till undersökning först upptagit den av Herr Statsrådet framförda frågan, huruvida en anordning liknande den, som gäller för handeln med färsk strömming, möjligen skulle kunna åstadkomma rättelse i de beträffande avsättningen av vissa slag av fisk särskilt i Skåne och Blekinge rådande missförhållandena. Fiskeriutredningen får härmed framlägga resultaten av sin undersökning av denna fråga.

Fiskeriutredningen har kommit till den uppfattningen, att en ej oväsentlig orsak till de påtalade missförhållandena, som bland annat taga sig uttryck i att fiskare ofta på grund av bristande avsättningsmöjligheter ej kunna föra i land sina fångster eller endast vissa dagar kunna begiva sig ut på fiske, är att söka i bristfällig organisation av handeln. Riklig tillförsel av torsk eller sill till en plats utnyttjas till exempel ej alltid i den utsträckning, som borde ske, för att fylla en brist på dessa varor å en annan plats, utan en obehörlig import från utlandet tillgripes såväl av hel fisk som av filéer. Vid andra tillfällen kan tillförseln väsentligt överstiga marknadens behov. Skillnaden mellan engros- och detaljpriser är ej i vederbörlig omfattning genomförd, vilket har till följd, att prisbildningen ej får önskvärd fasthet. I stort sett saknar handeln med färsk fisk den organisation, som nu genomförs inom snart sagt alla handelns olika grenar. I längden bli fiskare otvivelaktigt lidande härpå.

En *organisation av fiskhandeln* torde, synes det fiskeriutredningen, böra ske enligt liknande grunder, som följts i fråga om regleringen av handeln med färsk strömming, således att partihandel ej få bedrivas utan särskilt tillstånd och att detaljhandel ej får äga rum med vara inköpt av annan än den, som erhållit tillstånd till partihandel. Beträffande *partihandelns* bedrivande inom Skåne och Blekinge synes det ej påkallat att, såsom i fråga om handeln med färsk strömming, helt förbehålla den åt fiskareorganisationer. Utredningen får i stället förorda, att tillstånd till partihandel i regel lämnas de nuvarande grossisterna och organisationer, som driva partihandel. De betydande fördelar, som genom den tänkta organisationen skulle komma att beredas dessa auktoriserade partihandlare, framför allt genom att detaljhandel inom det ifrågavarande området med de fiskslag regleringen omfattade ej — utan efter särskilt tillstånd — skulle få idkas med vara inköpt av annan än auktoriserad partihandlare och den därmed förbundna större fastheten i prisbildningen, synas motivera, att partihandlarna åläggas vissa förpliktelser. Dessa kunna i huvudsak sammanfattas i skyldighet att på ett lojalt sätt utöva sin rättighet, så att svenska fiskares berättigade intressen icke kränkas. De skulle således i första hand göra sina inköp av de fiskslag regleringen omfattade från svenska fiskare inom området för regleringen. Endast om dessa ej kunde fylla behovet, borde inköp få ske från annat håll. En partihandlare, som ej i vederbörlig ordning uppfyllde sina förpliktelser, skulle kunna fråntagas tillståndet till partihandel. Kontroll över huru partihandeln utövades bleve vid en sådan reglering av handeln nödvändig. Fiskeriutredningen har tänkt sig, att denna lämpligen kunde ordnas så, att den, som hade tillstånd att idka partihandel, skulle beträffande vare och ett av de fiskslag regleringen av partihandeln inom området omfattade avgiva rapport om den kvantitet han inköpt av svenska fiskare

och den kvantitet han importerat. Närmare bestämmelser härom skulle lämnas vid meddelande av tillstånd.

Utredningen har även under övervägande möjligheten att närmast inom Skåne och Blekinge genom minimipriser kunna reglera tillförseln till marknaden av vissa fiskslag. Dylik prisreglering har försöksvis med mycket gott resultat varit anordnad beträffande torsk, kolja, vittling och garnsill i Göteborg. Även i Smögen har en prisreglering varit anordnad beträffande makrill. Såväl vid en dylik prisreglering som vid den ifrågasatta regleringen av partihandeln kan begränsningen av tillförseln givetvis komma att drabba såväl svenskfångad som utländskfångad fisk.

Inom område, där partihandel med visst fiskslag skulle vara beroende av särskilt tillstånd, skulle enligt utredningens mening *detaljhandel* ej få idkas med detta fiskslag utan att vara inköpt av auktoriserad partihandlare inom området. Då det skulle kunna inträffa, att detta fiskslag eller viss sortering eller kvalitet därav ej skulle kunna erhållas från sådan partihandlare, borde dock i visst fall särskilt medgivande till inköp från annat håll kunna givas. Hinder borde emellertid enligt utredningens mening ej möta för fiskare att avyttra egen fångst direkt till konsument. Som sådan försäljning bör även räknas försäljning för fiskarens räkning genom hans hustru eller annan familjemedlem. Det förekommer i vissa fall, att fiskaren efter hemkomsten från fisket låter sin hustru ombesörja försäljning av fångsten direkt till konsumenterna. En sådan försäljningsordning bör ej rubbas av den ifrågasatta regleringen av handeln.

Enligt den här föreslagna organisationen skulle partihandeln komma att få något annorlunda innebörd än i förordningen om reglering av handeln med färsk strömming och komma att motsvara vad man enligt gängse språkbruk avser med partihandel eller försäljning från grossist till detaljist.

Överträdelse av bestämmelserna angående idkande av parti- eller detaljhandeln skulle vara belagt med straff.

Fiskeriutredningen har funnit det vara lämpligast, att alla frågor rörande den nu ifrågasatta organisationen av handeln med vissa slag av färsk fisk, såväl meddelande av tillstånd till partihandel och inköp i vissa fall för detaljhandels räkning som utövande av kontroll över handeln handläggas av en särskild nämnd, förslagsvis benämnd *statens fiskerinämnd*. För vinnande av enhetlighet i frågornas behandling och översikt över marknadens läge är det nödvändigt att ett centralt organ erhåller detta uppdrag. Frågorna äro av sådan art, att avsevärda fördelar torde kunna vinnas, om deras handläggning hänskjutes till en särskild nämnd och ej överlämnas till något centralt ämbetsverk. Fiskerinämnden skulle utgöras av med fiskerifrågor av förevarande art förtrogna personer, förslagsvis fem till antalet, förordnade av Kungl. Maj:t för viss tid. Såväl det praktiska fisket som fiskhandeln skulle vara representerad.

Fiskeriutredningen har vid utarbetandet av detta förslag närmast åsyftat en reglering av handeln med färsk torsk och sill ävensom rödspätta, skrubba och sandskädda (slätta) i Skåne och Blekinge, men utredningen håller för sannolikt, att en dylik reglering av fiskhandeln i fråga om vissa fiskslag skulle medföra gagn även inom andra områden av landet. Utredningen har därför funnit ändamålsenligt att giva det förslag till förordning, vilket här bilägges, en sådan allmän form, att Kungl. Maj:t med stöd av förordningen skulle äga att förordna, att densamma under viss tid och inom visst område skall tillämpas i fråga om visst eller vissa fiskslag. Förordningens tillämpning skulle därigenom lätt kunna anpassas efter rådande lokala förhållanden, och den ifrågasatta regleringen av handeln med färsk fisk torde därigenom erhålla nödig smidighet.

Till statens fiskerinämd borde enligt utredningens mening även hänskjutas frågor av prisreglerande art. Så länge regleringen av handeln endast omfattar vissa fiskslag i Skåne och Blekinge, och nämndens handläggning av prisreglering ävenledes är begränsad till dessa landskap, synes fiskerinämdens uppdrag knappast få sådan omfattning, att något särskilt kansli erfordras men väl en sekreterare. Kommer däremot handeln med fisk att regleras även inom andra län och till nämnden hänskjutas ytterligare prisregleringsfrågor, torde det bli nödvändigt att fiskerinämden i likhet med statens jordbruksnämnd erhåller eget kansli med tjänsteman, som handhar ledningen av det löpande arbetet inom nämnden. I så fall synes nämnden, motsvarande statens jordbruksnämnd, böra bli ett centralt organ för handhavande av uppgifter, som föranledas av statliga åtgärder i pris- och avsättningsreglerande samt avsättningsbefordrande syfte på fiskets område. Lämpligt synes då även vara att ärenden, som stå i samband med andra länders åtgärder i dylikt syfte, överlämnas till nämnden.

Får fiskerinämden de mera omfattande uppgifter, som här berörts, torde det bli nödvändigt för nämnden att med uppmärksamhet följa utvecklingen på fiskmarknaden såväl inom som utom Sverige. Nämnden skulle härigenom komma att förvärva sådan kännedom om avsättningsmöjligheterna för fiskets produkter, att den antagligen vid flera tillfällen skulle kunna föreslå eller i mån av befogethet själv vidtaga de åtgärder till befordrande av avsättningen av svenska fiskvaror, vartill nämnden funne förhållandena föranleda. Nämnden skulle även i viss mån kunna tillhandagå intressenter med upplysningar i frågor av denna art. Nämnden skulle härigenom få ej blott ett reglerande och kontrollerande uppgift utan även en direkt avsättningsbefordrande. En dylik verksamhet synes avgjort mera lämpa sig för en nämnd av nu föreslagna art än för ett ämbetsverk, och detta stöder således i sin mån förslaget att handläggandet av frågor rörande reglering av handeln uppdrages åt en nämnd.

För att kunna följa fiskmarknadens utveckling inom landet bleve det nödvändigt för nämnden att ha tillgång till ständiga rapporter rörande tillförseln av fisk till de viktigaste avsättningsplatserna. Det torde kunna ifrågasättas, huruvida ej dylika rapporter skulle kunna läggas till grund för fiskeristatistiken och i samband härmed en omläggning göras av det nuvarande systemet för insamlande av fiskeristatistiska uppgifter. En sådan statistik bleve mera aktuell och kunde lättare utnyttjas för frågor rörande avsättningen än den officiella årsstatistik, som publiceras först över ett år efter det år den avser. Utredningen har emellertid ej anledning att i förevarande sammanhang närmare ingå på denna fråga men har dock velat beröra den i samband med undersökningen rörande vilka uppgifter som lämpligen skulle kunna hänskjutas till en fiskerinämd.

Fiskerikutredningen bilägger förslag till *instruktion* för en statens fiskerinämd, dels ett avseende en nämnd med mera begränsad uppgift (Alt. I) dels ett avseende en nämnd med en mera omfattande arbetsuppgift (Alt. II). Om en nämnd med denna senare uppgift tillsättes, torde kunna ifrågasättas, huruvida den med hänsyn till Göteborgs betydelse för fisket ej borde ha sitt säte i Göteborg.

Samtidigt med att utredningen nu framlägger förslag till en förordning om viss reglering av handeln med annan färsk fisk än strömming, får utredningen föreslå, att förordningen måtte snarast bringas i tillämpning inom *Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län* i fråga om torsk, rödspätta, skrubba (flundra), sandskadda (slätta) och sill, ävensom beträffande av dessa fiskslag framställda färska filéer.

I tab. 1¹ lämnas en översikt över fångsterna av de nämnda fiskslagen inom ifrågavarande tre län ävensom för hela riket under åren 1930—33. Uppgifterna äro hämtade ur den officiella statistiken. De verkliga fångsterna torde i vissa fall ha varit större men, då de ej kunnat avyttras eller tillvaratagas, ha de ej upptagits i statistiken. Den sammanlagda fångsten av torsk i de tre länen har enligt dessa uppgifter i allmänhet motsvarat c:a $\frac{1}{3}$ av hela rikets fångst av torsk, och fångsten av skrubba och sandskädda c:a $\frac{2}{3}$.

I tab. 2 lämnas översikt över huru fångsterna av ifrågavarande fiskslag inom de tre länen fördela sig på årets olika månader.

För 1934 och för vissa platser även för 1935 föreligga preliminära siffror, som sammanställts distrikts- och månadsvis i tab. 3. För torsk redovisas för 1934 en fångst, som med c:a 50 % överstiger fångsten under vart och ett av de närmast föregående fyra åren. För sill visar året 1934 även något större fångst än de närmast föregående åren. Fisket av sill var dock i Öresund litet, men vid sydkusten fingo fiskarna kasta en del fångster i sjön, då de ej kunde avsättas till skäligt pris.

Tab. 4 visar Sveriges införsel av ifrågavarande fiskslag, ävensom importen därav från Danmark, vilken närmast berör marknaden i Skåne och Blekinge. Införselstatistiken är emellertid ej fullständig. En del fångster, som införas av danska fiskebåtar direkt från fiskeplatserna, upptagas ej som införsel. Det är framför allt torsk och sill det här är fråga om, men på vissa platser infördes även en del flundrefiskar. Fiskeriutredningen har förgäves sökt under hand inhämta uppgifter om denna direkta införsel. Enligt uppgifter från vissa grossister i Malmö skulle den direkta införseln av torsk dit under år 1934 ha uppgått till 126,258 kg. Uppgiften torde vara för låg.

Huru den i införselstatistiken redovisade införseln av torsk, rödspätta, skrubba, sandskädda och sill fördelar sig på de olika tullkamrarna i Skåne och Blekinge och på olika månader under åren 1930—1934 samt januari—augusti 1935 framgår av den i tab. 5 lämnade översikten. Den sammanlagda införseln av torsk uppgick år 1933 till 192,594 kg och år 1934 till 157,936 kg.

Då utredningen, såsom ovan nämnts, har under övervägande möjligheten att framlägga ett förslag till anordnande av reglering av priserna å vissa fiskslag inom Skåne och Blekinge, finner utredningen ej anledning att nu lämna någon prisstatistisk redogörelse beträffande de fiskslag handelsregleringen skulle avse.

I anledning av vad ovan anförts får 1935 års fiskeriutredning härmed vördsam

1) överlämna förslag till Kungl. Maj:ts förordning om viss reglering av handeln med annan färsk fisk än strömming (Bil. 1),

2) överlämna tvenne alternativa förslag till instruktion för en statens fiskerinämd (Bil. 2), Alt. I. avseende en mera begränsad, Alt. II. en mera omfattande uppgift för en dylik nämnd, samt

3) hemställa, att förutnämnda förordning snarast efter ikraftträdandet måtte bringas i tillämpning inom Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län i fråga om torsk, rödspätta, skrubba, sandskädda och sill.

Stockholm den 22 januari 1936.

Ola Jeppsson.

Nils Rosén.

Adolf Larsson.

Hans Levin.

John Truedsson.

Nils Rosén.

¹ Samtliga tabeller här utelämnade.

Förslag

till

Kungl. Maj:ts förordning om viss reglering av handeln med annan färsk fisk än strömming.

1 §.

Partihandel med visst slag av färsk fisk annat än strömming må, där Kungl. Maj:t så förordnar, under viss tid och inom visst område av riket icke bedrivas utan tillstånd av statens fiskerinämnd.

Den, som erhållit tillstånd av ifrågavarande slag, skall vara skyldig att på ett lojalt sätt utöva denna sin befogenhet, så att svenska fiskares berättigade intressen icke kränkas.

I samband med lämnande av dylikt tillstånd äger statens fiskerinämnd meddela de närmare villkor, under vilka tillståndet må åtnjutas, samt bestämma den tid tillståndet skall avse.

2 §.

Inom område, där partihandel med visst fiskslag är beroende av tillstånd, som i 1 § första stycket sägs, må ej idkas detaljhandel med dylikt fiskslag, inköpt från annan än den, som erhållit sådant tillstånd, såvida ej statens fiskerinämnd därtill givit lov. Detta stadgande skall dock ej utgöra hinder för försäljning omedelbart från fiskare till konsument.

3 §.

Den, som erhållit tillstånd, varom i 1 § första stycket sägs, eller medgivande till inköp, varom i 2 § sägs, skall vara skyldig att på anmodan lämna statens fiskerinämnd de upplysningar om den av honom bedrivna handeln med färsk fisk, som kunna vara erforderliga för utövande av den nämnden åliggande kontrollen över handeln, samt ställa sig till efterrättelse av nämnden meddelade föreskrifter.

4 §.

Med partihandel förstås i denna förordning sådan handel, som bedrives till återförsäljare i och för deras rörelse med vara, som ej utgör egen fångst. Med detaljhandel förstås försäljning till konsument.

5 §.

Över statens fiskerinämnds beslut angående meddelande av tillstånd, som i 1 och 2 §§ sägs, eller villkoren därför må besvär anföras hos Kungl. Maj:t.

6 §.

Kungl. Maj:t äger meddela närmare föreskrifter rörande tillämpningen av denna förordning.

7 §.

Den, som inom område, beträffande vilket förordnande jämlikt 1 § första stycket meddelats, driver handel i strid mot bestämmelserna i denna förordning, straffas med dagsböter.

8 §.

Förseelse mot denna förordning lyder under allmänt åtal, som anhängiggöres vid allmän domstol.

Böter tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft å dag Kungl. Maj:t bestämmer och gäller till och med den 30 juni 1939. I fråga om sådan under tiden för förordningens giltighet begången förseelse, som i förordningen avses, skall vad där stadgats om påföljd av förseelsen gälla även efter sistnämnda dag.

Bil. 2.

Förslag

till

Kungl. Maj:ts instruktion för statens fiskerinämnd.

Alt. I.

1 §.

Statens fiskerinämnd utgör centralt organ för handhavande enligt denna instruktion av uppgifter, som föranledas av tillämpningen av förordningen om viss reglering av handeln med annan färsk fisk än strömming.

2 §.

Nämnden har att med uppmärksamhet följa utvecklingen på marknaden för de fiskslag och de områden, för vilka 1 § nämnda förordning äger tillämpning.

Det åligger nämnden särskilt:

1) att pröva och avgöra ansökningar om tillstånd till partihandel enligt förutnämnda förordning samt fastställa villkoren för dylika tillstånd,

2) att pröva och avgöra ansökningar om tillstånd till detaljhandel med visst fiskslag, där sådant tillstånd erfordras enligt förutnämnda förordning, samt fastställa villkoren för sådant tillstånd, samt

3) att utöva kontroll över att den, som enligt förutnämnda förordning innehar tillstånd till partihandel, på ett lojalt sätt utövar denna sin befogenhet.

3 §.

Nämnden består av fem ledamöter och lika antal suppleanter, som vid förfall för ordinarie ledamot inträda i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer.

Ledamöter och suppleanter förordnas av Kungl. Maj:t. Avgår ledamot eller suppleant, förordnar Kungl. Maj:t ersättare för återstoden av den tid, för vilken den avgångne varit förordnad.

Bland ledamöterna utser Kungl. Maj:t ordförande.

4 §.

Kungl. Maj:t bestämmer ersättning till nämndens ledamöter och suppleanter.

5 §.

Hos nämnden skall finnas anställd sekreterare, vilken förordnas av Kungl. Maj:t.

Kungl. Maj:t äger medgiva nämnden antaga biträden eller ombud.

Kungl. Maj:t bestämmer ersättning till sekreteraren samt, efter förslag av nämnden, till nämndens biträden och ombud.

6 §.

Sekreteraren handhar ledningen av det löpande arbetet inom nämnden. Han är närmast ansvarig för att till behandling i behörig ordning anmälas och företagas de ärenden, som ankomma på nämnden, samt att de beslut, som av nämnden fattas, varda vederbörligen satta i verkställighet. Han har att bereda och föredraga till nämndens handläggning hörande ärenden. Det åligger sekreteraren tillse, att till nämndens verksamhet anvisade medel bliva för sitt ändamål använda.

Sekreteraren äger deltaga i nämndens överläggningar men ej, såvida han icke tillika är ledamot, i dess beslut.

7 §.

Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden så ofta omständigheterna därtill föranleda. Då ordföranden så finner lämpligt, må brådskande ärende avgöras telefonledes, såvida ledamot ej påyrkar, att ärendet skall behandlas å sammanträde.

Ordföranden må till nämndens sammanträden inkalla suppleant, ändock att förfall för den ledamot, för vilken han är förordnad, icke är för handen, ägande dock för sådant fall suppleanten icke deltaga i besluten.

Nämnden äger i varje särskilt fall sammanträda å plats, som är lämpligast med hänsyn till de ärenden, som skola behandlas.

8 §.

Vid handläggning inom nämnden av ärende av allmän betydelse eller eljest av större vikt böra samtliga ledamöter närvara. Övriga ärenden skola avgöras i närvaro av minst tre ledamöter, dock att nämnden äger uppdraga åt ordföranden eller sekreteraren att utan föredragning inför nämnden å dess vägnar besluta

a) i ärende av mindre vikt, där fråga är om omedelbar tillämpning av nämndens beslut eller gällande föreskrifter;

b) i ärende av ekonomisk art, som sammanhänger med den löpande förvaltningen;

c) i viss annan grupp av ärenden, vilka icke äro av beskaffenhet att i varje fall påkalla nämndens egen prövning.

Såsom nämndens beslut gäller den mening, för vilken de flesta rösterna avgivits, eller, vid lika röstetal, den mening, som ordföranden vid sammanträdet biträtt.

9 §.

Vid nämndens sammanträden skall föras protokoll angivande de ledamöter och suppleanter, som närvarit, de ärenden, som förevarit till behandling, samt besluten. Protokollet justeras av ordföranden. Vad nu sagts gäller även, då ärende avgöres telefonledes.

Ledamot, vilkens mening icke överensstämmer med i hans närvaro fattat beslut, så ock suppleant, som närvarit vid ärendets handläggning, samt sekreteraren äga få sin mening antecknad i protokollet.

10 §.

Utgående expedition, varom beslut fattats av nämnden, undertecknas av ordföranden eller, efter nämndens bestämmande, av sekreteraren.

Expedition i ärende, som avgjorts av ordföranden eller sekreteraren, undertecknas av den, som avgjort ärendet.

11 §.

I den mån så prövas nödigt för fullgörande av nämndens åligganden må ordföranden samt, efter ordförandens bestämmande, nämndens övriga ledamöter och sekreterare företaga resor inom landet.

12 §.

Det åligger nämnden att varje år före den 1 mars till chefen för jordbruksdepartementet avgiva berättelse över nämndens verksamhet under närmast föregående år.

13 §.

Nämnden äger till bestridande av ersättning åt dess biträden och ombud, utgifter för lokal, expenser och andra nödiga kostnader efter rekvisition hos statskontoret och mot redovisningsskyldighet inför riksräkenskapsverket uppbära och handhava för nämnda ändamål av Kungl. Maj:t anvisade medel.

Alt. II.

1 §.

Statens fiskerinämnd utgör centralt organ för handhavande enligt denna instruktion av uppgifter, som föranledas av statliga åtgärder i pris- och avsättningsreglerande samt avsättningsbefordrande syfte på fiskets område.

Nämnden har sitt säte i Stockholm, eventuellt Göteborg.

2 §.

Nämnden har att med uppmärksamhet följa utvecklingen å marknaden inom och utom Sverige för fiskets produkter samt, efter omständigheterna, hos Kungl. Maj:t föreslå eller, i mån av befogenhet, själv vidtaga de åtgärder till befordrande av avsättningen av svenska dylika varor, vartill nämnden finner förhållandena föranleda, ävensom utöva den kontroll och fullgöra de uppgifter i övrigt, som enligt allmän författning eller av Kungl. Maj:t meddelade särskilda föreskrifter må ankomma på nämnden.

Det åligger nämnden särskilt:

- 1) att pröva och avgöra ansökningar om tillstånd till partihandel enligt förutnämnda förordning samt fastställa villkoren för dylika tillstånd,
- 2) att pröva och avgöra ansökningar om tillstånd till detaljhandel med

visst fiskslag, där sådant tillstånd erfordras enligt förutnämnda förordning, samt fastställa villkoren för sådant tillstånd,

3) att utöva kontroll över att den, som enligt förutnämnda förordning in-
nehar tillstånd till partihandel, på ett lojalt sätt utövar denna sin befogenhet,

4) att handhava de uppgifter rörande reglering av priser och tillförsel,
som av Kungl. Maj:t åläggas nämnden,

5) att handlägga frågor rörande reglering av införseln och utförseln eller
avsättningen utrikes av fisk eller fiskprodukter, i den mån handläggningen
icke ankommer på annan myndighet, samt

6) att taga den befattning med anskaffande och offentliggörande av sta-
tistiska uppgifter rörande fisket och fiskmarknaden Kungl. Maj:t bestäm-
mer.

3 §.

Nämnden består av sju ledamöter och lika antal suppleanter, som vid
förfall för ordinarie ledamot inträda i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer.

Ledamöter och suppleanter förordnas av Kungl. Maj:t. Avgår ledamot
eller suppleant, förordnar Kungl. Maj:t ersättare för återstoden av den tid,
för vilken den avgångne varit förordnad.

Bland ledamöterna utser Kungl. Maj:t ordförande.

4 §.

Kungl. Maj:t bestämmer ersättning till nämndens ledamöter och supple-
anter.

5 §.

Hos nämnden skall finnas anställd kanslichef, vilken förordnas av Kungl.
Maj:t. Nämnden antager efter förslag av kanslichefen biträden ävensom för
att biträda med utövandet av nämnden åliggande kontroll och statistikin-
samling ombud till antal, som nämnden prövar nödigt.

Kanslichefen äger årligen åtnjuta semester eller annan kostnadsfri ledig-
het under sammanlagt 45 dagar å tid nämnden bestämmer. Då kanslichefen
sålunda eller av annan anledning är förhindrad tjänstgöra, äger nämnden
förordna annan i hans ställe eller uppdraga åt ledamöter av nämnden och
på dem fördela fullgörandet av åligganden, som eljest ankomma på kansli-
chefen, dock att förordnande för längre sammanhängande tid än 30 dagar
skall underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Kungl. Maj:t bestämmer ersättning till kanslichefen samt, efter förslag av
nämnden, till nämndens biträden och ombud.

6 §.

Kanslichefen handhar ledningen av det löpande arbetet inom nämnden.
Han är närmast ansvarig för att till behandling i behörig ordning anmälas
och företagas de ärenden, som ankomma på nämnden, samt att de beslut,
som av nämnden fattas, varda vederbörligen satta i verkställighet. Han har
att bereda och föredraga till nämndens handläggning hörande ärenden. Det
åligger kanslichefen tillse, att till nämndens verksamhet anvisade medel bli-
va för sitt ändamål använda.

Kanslichefen äger deltaga i nämndens överläggningar men ej, såvida han
icke tillika är ledamot, i dess beslut.

7 §.

Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden så ofta omständig-
heterna därtill föranleda. Då ordföranden så finner lämpligt, må brådskan-

de ärende avgöras telefonledes, såvida ledamot ej påyrkar, att ärendet skall behandlas å sammanträde.

Ordföranden må till nämndens sammanträden inkalla suppleant, ändock att förfall för den ledamot, för vilken han är förordnad, icke är för handen, ägande dock för sådant fall suppleanten icke deltaga i besluten.

Nämnden äger i varje särskilt fall sammanträda å plats, som är lämpligast med hänsyn till de ärenden, som skola behandlas.

8 §.

Vid handläggning inom nämnden av ärende av allmän betydelse eller eljest av större vikt böra samtliga ledamöter närvara. Övriga ärenden skola avgöras i närvaro av minst tre ledamöter, dock att nämnden äger uppdraga åt ordföranden eller kanslichefen att utan föredragning inför nämnden å dess vägnar besluta

a) i ärende av mindre vikt, där fråga är om omedelbar tillämpning av nämndens beslut eller gällande föreskrifter;

b) i ärende av ekonomisk art, som sammanhänger med den löpande förvaltningen;

c) i viss annan grupp av ärenden, vilka icke äro av beskaffenhet att i varje fall påkalla nämndens egen prövning.

Såsom nämndens beslut gäller den mening, för vilken de flesta rösterna avgivits, eller, vid lika röstetal, den mening, som ordföranden vid sammanträdet biträtt.

9 §.

Vid nämndens sammanträden skall föras protokoll angivande de ledamöter och suppleanter, som närvarit, de ärenden, som förevarit till behandling, samt besluten. Protokollet justeras av ordföranden. Vad nu sagts gäller även, då ärende avgöres telefonledes.

Ledamot, vilkens mening icke överensstämmer med i hans närvaro fattat beslut, så ock suppleant, som närvarit vid ärendets handläggning, samt kanslichefen äga få sin mening antecknad i protokollet.

10 §.

Utgående expedition, varom beslut fattats av nämnden, undertecknas av ordföranden eller, efter nämndens bestämmande, av kanslichefen.

Expedition i ärende, som avgjorts av ordföranden eller kanslichefen, undertecknas av den, som avgjort ärendet.

I skrivelse eller yttrande till Kungl. Maj:t eller chef för statsdepartement skola angivas de ledamöter och suppleanter av nämnden, som närvarit vid ärendets handläggning. Har skiljaktig mening i dylikt ärende förekommit, skall det anmärkas i skrivelsen, varjämte protokollsutdrag innefattande sådan mening skall bifogas.

11 §.

Nämnden äger att av myndigheter och tjänstemän erhålla de upplysningar och det biträde, som för nämndens verksamhet erfordras och av vederbörande kunna lämnas.

12 §.

I den mån så provas nödigt för fullgörande av nämndens åligganden må ordföranden samt, efter ordförandens bestämmande, nämndens övriga ledamöter och kanslichefen företaga resor inom landet.

Nämnden eller ordföranden äger att i mån av behov kalla sakkunniga till överläggningar samt anlita särskilda experter. Angående ersättning åt sålunda tillkallade bestämmer Kungl. Maj:t.

13 §.

Det åligger nämnden att varje år före den 1 mars till chefen för jordbruksdepartementet avgiva berättelse över nämndens verksamhet under närmast föregående år.

14 §.

Nämnden äger till bestridande av ersättning åt dess biträden och ombud, utgifter för lokal, expenser och andra nödiga kostnader efter rekvisition hos statskontoret och mot redovisningsskyldighet inför riksräkenskapsverket uppbära och handhava för nämnda ändamål av Kungl. Maj:t anvisade medel.